

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad cat olicarum partium: proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létező új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

Harmincezer kivándorló.

Szomorú statisztika. Egyetlen hónapban, ez év januárjában csupán 30 ezer kivándorló vette kezébe a vándorbotot, itt hagyta ősei virágtól letarolt földjét s ment ki, talán örök bucsút intve, az újvilág földjére.

A múlt évben 250 ezer ember vándorolt ki. Az idén — arányos számítással már 300 ezer, jövőre még több, hiszen ez a szám a mértani arány számai szerint emelkedik.

Egyfelől az egyke tépi gonosz kézzel a nemzet virágait, másfelől a kivándorlás emésztí az életerőt.

Eddig 6—7 évre esett egy millió kivándorló. Most már 3—4 évre, ha így haladunk, 10 év múlva két év alatt kivándorol egy millió ember s 15—20 év múlva jöhetnek a szlávok, jöhetnek a németek, vagy olaszok, vagy akárki s könnyebben hódítják meg a három hegy s négy folyó határait, mint Árpád, mikor úgyszólván egy-két napi csatározás után csak a hátát látta Szvatopluk züllött seregének.

Eddig a munkákéé vette a vándorbotot. Azok, a kiknek nem, vagy alig volt valamijök. Most, eltávozván a munkáselem

egy része, a birtokkal bírók nem tudják mit csináljanak a földjeikkel. Az itt maradtakból lelkelten izgatók ellenségeket nevelnek. Háborút készítenek, hogy azalatt ők a zavarosban halászhassanak. Hogy egy nemzet életgyökereit vagdossák, mit törődnek azzal. Ez a haza nekik nem volt hazájuk a múltban és nem lesz hazájuk a jövőben. Értékük nekik sohasem voltak testvéreik. A vér kötéleke, a közös édesanya, a haza szeretete sohasé fűzte őket hozzájuk. Egy zászlójuk volt és van, a gyűlöletet vörös lobogója, a mely vért kíván, a rombolásban találja ördögi gyönyörtütségét.

S ez a szegény nép úgy megvonul mellette, mint a hogyan a virágos kert virága meghuzódik a bojtorján árnyékában, pedig tudja, érzi, hogy amaz életerejét szívja ki s a halál árnyékában tengődik.

Méltán gondolkodhatunk fölötte: kiket és milyen népet fog a jövő század ezen a földön találni.

Kimutatás

a székesfehérvári Oltáregylet 1907. évi kiállításáról, mely az idén is, úgy, mint a megelőző években, a Ferenc József nővérelde fölístelenő

főnökje által kegyesen átadott helyiségben tartatott.

1. **Alsóalap.** 2 vörös ministránsruha (háziilag készült). Fehér casula, adja Cziráky Antalné. Fekete casula, adja Stefán Györgyné. Pallá, névtelen ajándék.

2. **Csór.** 4 fekete ministránsruha (háziilag készült). 4 vállkendő, 2 karing.

Inota. Szenteltvíztartó hintóvel. Füstölő tömjéntartóval.

3. **Tünny.** Violaszínű casula, varrta Papp Etelka. Cingulum, adja Tóth Béláné. 4 ministránsing, a csipkét adta özv. Babanitsné, varrta özv. Paulovits Ferencné. Gyászlobogó rud nélkül.

4. **Mány.** Fehér casula, himezte báró Wense Róza, varrta Számmer Róza. Piros casula, adja gróf Cziráky Antalné. Viola casula, varrták Sturm nővérek. Velum, himezte Perliaky Ilona. Ciboriumköpeny, adta gróf Zichy Lujza, varrta Tóth Edéné.

2 alba, egyet ad Schlammadinger Alajosné, egyhez adta a csipkét Kolb Jozefa, varrta özv. Schmetzer Jánosné. 2 karing, egyet varrt Karl Istvánné, egynek vásznát adta gróf Zichy Lujza, varrta Tóth Edéné.

4 ministránsing, kettőnek csipkékét adta Viniczay Mariška, varrta özv. Szűts Kálmánné, kettőnek csipkékét adta Viniczay Mariška, varrta dr. Eisenbarth Károlyné. 2 vállkendő, a vásznát adta gróf Zichy Lujza, varrta dr. Szabady Józsefné. 2 alsó oltárterítő, mindkettő vásznát adta gróf Zichy Lujza, egyiknek csipkékét adta özv. Babanitsné, varrta mindkettőt dr. Szabady Józsefné. 2 keresztelési ingecske, a vásznát adta gróf Zichy Lujza, varrta mindkettőt és adta a csipkét dr. Szabady Józsefné. 4 kéztörölő, a vásznát adta gróf Zichy

Az erdőben.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Komor, sötét nyári éj volt, a levegő sűrű és fűlédűt s a közlégő vihar előtti mély csend honolt a tájon. Az ég elborulva oly mélységesen, hogy csaknem oly fekete volt, mint a Láine abbé öltönye, ki chanoign-i faluból jövet éppen egy keresztut mellett elhaladva letért Jolinieres felé, a sűrű orléáni erdőn keresztül vezető utra.

„Okos” — így hívták a kis csacsi, mely az abbé taligáját húzta, meg-meg lassította cammogó lépteit s ilyenkor a gazdája szelidhangú nógatása hallatszott, hogy az állatot rendes ügetésre bírja, mely ha nem valami gyors, de elég haladós volt, mert apró éles patáival órákig egyenletesen tudott baktatni, erőteljes és szofogadó lévén, mint rendszeren az oly csacsi, melynek nincsenek üteleghez szokva, — hiszen nem kapott ő gazdájától soha egy ostorcsapást sem, azon egyszerű okból, mert nem is volt ostora! Elég volt neki annak egy-egy biztató szava, vagy legyintése a gyeplővel, hogy megértse gondolatát.

De ezen a borús és csillagtalan júniusi éjszakán az abbé felette lassúnak találta szamarát, azt szeretete volna, hogy repülni tudjon — hiszen nagyon sietett, hosszú, több mérföldnyi ut volt előtte s immár egy óra alatt felé sem haladta meg.

Pedig hogyné sietett volna a jó abbé, mikor késő este azt a hírt hozták neki, hogy Doradoux vármór felesége nem éri meg a reggelt és keservesen bántódik azon, hogy nem szabadulhat meg búnei terhétől és nem veheti fel a haladók szentségét, mert nincs közelében pap!

Láine abbé nyomban felöltözött, felköl-

tötte a takarmányos jászol felett békésen álmadozó „Okost”, aki ugyan már megszokta a gazdája hivatásával járó éjjeli kirándulásokat, befogta kis taligájába, elindult a templomba s egy gyertya halvány fényénél kivett az ódon festett fatabernaculumból egy konzekrált ostyát, magához vette még amire szüksége volt az utolsó kenetkez s gondolkozott kissé, hogy kit is vigyen magával, de az öreg harangozókat nem akarta az éjjeli uttal terhelni, a falusi gyermekek pedig ily késő órákban már mind aludtak s így elhatározta, hogy egyedül megy, dacára harangozója könyörgésének és cselédjé aggodalmának, ki az elhagyott erdőből ijeszttette de ő nyugodt volt.

— Hisz maga a jó Jézus kelt velem utra — mondta — mitől féljek tehát?

Mindent szorosán maga mellé tett, gondosan keblébe rejtette a kis ezüst szelencét, melyben a szent ostya volt, kezébe vette a gyeplőt s Istenhez fohászkozva elindult. Utközben halkán imádkozott, néha-néha egy „gyű” vagy „hó” felkiáltással szakította meg a Miatyánkot s a mély sötétséget csak a taliga oldalához erősített kis lámpa fénye enyhítette, mely éppen csak annyit világított, hogy bele nem fordult az árkokba, s így lassan az erdő közepe tájára ért, mikor egyszer pár méter távolságban lépteket vélt hallani s a szamarát is hirtelen megállt.

A jámbor, egyszerű jelkű Láine abbé sohasem ismerte a félelmet, folytonosan foglalkozván a halál gondolatával s tudtán kívül Hamletet idézve, mindig mondotta volt, hogy: „Isten akaratá nélkül nem hull le egy veréb sem a háztetőről” s azt tartotta, nincs félelmebb gyilkos a bűnnél s nagyobb veszély a véteknél.

Most sem ijedt meg, hanem egész nyugodtan kérdezte:

— Valaki jár itt?
— Valaki bizony! — hangzott egy mély hang a sötétben.

— Valaki, a ki eltévedt ugye?

— A ki eltévedt és Thiezybe akar menni

— felelt a hang.

— Akkor jól van — mondta az abbé — én is oda igyekszem, csak úljön fel gyorsan!

E felszólításra egy nehéz izmos alak kecmertget fel a taligára s amennyire az abbé kivette a sötétben, egy durva, nyers vonású, erős munkás embert ismert föl szomszédjában. Ez fűrkésző tekintetet vetve reá, így szólt:

— Nini, hát pappal kerültem össze? Hát csak gyereink!

Elhelyezkedett s szót sem szólt többé.

Kis ideig csendben ültek a taligan, végre az abbé mondta:

— Biz' ez nem alkalmas idő az utazásra!

— De nem ám! Es még hozzá nem is igen tanácsos!

— Miért barátom?

— Hát biz' az utonállók miatt; vagy nem fél azoktól?

— Nem én, barátom bár tudom, hogy vannak olyanok — ami bizony elég sajnos...

Egy ideig ismét csendben voltak.

— Ha meg nem sérteném, hol jár erre a tisztelendő ur ilyen későn ahelyett, hogy aludna?

— kezdé újra az ember.

— Egy haldokló asszonyhoz viszem az Oltárszentséget.

— Gondoltam! és messze lakik a haldoklója?

— Nem messze Thiezytól a Doradoux vármór felesége, talán ismeri is?

— Nem én.

— Hát nem idevaló?

Mai lapunk 4 oldal.

Földre bukik s mormol
 Bünbössé, eseklő imál.
 De hába minden zokogásba fiú,
 Lelket megrázó, füldeklő ima,
 Ki megkövezted, nekéd már nem él
 Egy új világnak megváltó fia.

Ott livolabb, a messze rengelemben
 Dörög zuhatagként
 Az erdő zug, fohászkodik
 S a síró szélnek sóhajában
 A hívóm kereszt — mint bosszu harja —
 A melybe lefenyít.

S a messze rótságban,
 Hol mindenit csak for és gránitkő,
 S a kőnek arca porverte, ragyás,
 Hol fű alig nő a göröngy homlokán,
 Pusztul egy nép, mely magasra vágyott,
 Fel a hegylelőre,
 Magasra túl a Káivárián

... És elbukott, mert bukni kell ...
 Atókká vált a latrok szenvedése,
 Bolyong a nép ezer határon át,
 Ki megfeszítél — nem nyugodsz meg soha —
 Ki meglagálad az Isten fiát.

... De mégis, mintha megpihenne
 A zugó orkán, költő vihar ...
 ... Leszáll az est ... esilagtelgerével
 Felragyog az acévtárgu menyü.
 S ahogy megpihen a nagy természet
 Mőhös szikláknak ormain,
 Kigyul az égi vilkúntermű szikra,
 Áttörve az égnek mélyseges közt,
 Mely bevilágít egy szunyadvó világot ...

... S ahogy felbredett ...
 ... Kelt a vill sziklák, meghasad a föld
 S koronáitól foszlott rengeleg,
 Melyre épül egy új világ ...
 ... S a múlt ködéből
 Ahogy alalekint,
 Láti vidég valót ...
 De kataló elmével örökre heres ...
 ... Mi ismeretlen egy világ ...
 Sőtétben meg nem látható,
 De ott a Káivárián megmutatja
 A erőnyek utját
 Az isteni kereszt!

... Ezredékek múltó viharában,
 Hol sorsod üz, hajít tora
 Te száműzött nép
 Bocsdra vetkedet
 Ha szívedbe rejtéd az Úrnak szenvedő fiát ...

— **A főügyési állás:** Alig volt mostanában állás, a melynek elnyeréséért oly erős harc folyt volna, mint a milyet a *Fillér* Béla főügyész nyugalomba vonulásával megüresedett állás provokált. Mi a korteskedésbe nem szóltunk bele. Eddig se tettük, ezután se tesszük. A jelöltek egytől-egyetlen egyenként, a kikhez a bizalmat sem egyiknek, sem a másiknak kisebb vagy nagyobb tehetsége, hanem az egyéni szympathia dönti el. Csak azt óhajtuk, hogy a korteskedés a tisztesség és az igazságosság határai között történjék. Az: halljuk azonban, hogy egyesek azzal korteskednek *Holly* Géza dr. ellen, hogy a jelöléstől visszalépett. Meg vagyunk győződve, hogy a jelöltek egyikének sincs ebben a piszkos kortesfogásban egy parányi része sem. Egyéniségük sokkal intaktabb, sokkal tiszteltemeltőbb, semihogy ily közönséges s a tisztí főügyési álláshoz nem illő fegyverrel kívánják a maguk pozícióját erősíteni. Rossz szolgálatot csak az tesz a maga jelöltjének, a ki hazug fegyverekkel akar küzdeni, mert az ilyen fegyver rendszeren visszafelé s a pártfogott kárára szokott elszúlni. *Holly* Géza dr. nem lépett vissza s nem lép vissza, hanem bizalommal várja a törvényhatóság tagjainak véleménynyilvánítását.

— **Eljegyzés.** Dr. Lénárt Albert budapesti ügyvéd eljegyezte Wertheim Juluskát, Wertheim Armin és neje szép és kedves leánykáját.

— **IV. filharmoniai hangverseny.** Székesfehérvári zenekedvelők egyesülete 1907. évi április hó 1-én (husvét hétfőn) a Szent István teremben az V. honvédkerületi zenekar közreműködésével. *Karnagy: Frycsaj* Richárd. Műsor: 1. *Wagner.* Előjáték a „Nürnbergi mesterdalnokok” c. operából. A mesterdalnokokat Wagner legsikerültebb alkotásának, mesterművének tartják. Ebben a nagy német zenepoéta szeretett germán aínak egyrészt hatalmas nemzeti erejét dicsőíti, másrészt hibáit ostromozza. Az előjáték remekműve a súlyos, kifejező polifonikus zenének, mely a három fűtétel és a befejező rész pompás egybeállításában jut kifejezésre. Ebben az előjátékban a mester az egész dráma tartalmát simfonikus jellegzetességgel tárja elénk. Minden él, mozog benne s ha az egész műből csak az egyetlen előjáték marad is meg, akkor is nagyserű zenei kultúrának képét bírják benne. 2. *Weber—Berlioz.* Felhívás keringőre. E számot tudvalevőleg zongorára szerző *Weber* s csak később hangszerre a szenialis *Berlioz* Hektor. A rövid előjátékban a táncos (Cello solo) keringőre kéri választott hölgyét (Klarinét solo), ki a felhívást elfogadja és a léges, olvadó dallamu tánc megkezdődik. Az egész mű tulaj-

donképen egy keringő formában kifejezett zenei jellemkép. A befejező rész, mintegy emlékeztetőül a kezdetre, a tánc befejeztét, a táncosbókolását, köszönetét juttatja eszünkbe, a mint a táncosnőjét helyére vezeti. 3. a) *Bocherini.* Menuett: Zenekép a XVII. századból, vonózenekarra. E menuett a ma már csaknem elfeledett klasszikus „Bocherini Luigi” legelterjedtebb alkotása. b) *Rameau.* Tambourin. Zenekép a XVII. századból, vonózenekarra. Rameau Joan az összhangzattan megalapítója, akkoriban jeles komponista és író. 4. *Volkmann—Káldy.* Részletek a „Visegrád” c. ciklusból: a) Jónsó. A jónsó fenyegető veszedelméről jövendöl, melybe a hazát Mohamed népe fogja dönteni. A kis mű szinte beszél, a mint a jónsó Szolimánt jellemzi. b) Szolimán. Már az exotikus vezermotivum első pár üteme taláiban jellemzi Szulejmánt, a mint a távoli hadiménjén vágatva harcosait szemléli. Mind közelebb halljuk a vágató lovasok robaját s végre érezzük, látjuk a félelmetes török nagyur jelenlétét. Hazánk történetének drámai epizódját festi e kettős zenekép. Kezdeté este 8 órákor. Figyelmeztetés! A hangverseny kezdetétől a terem ajtai zárva lesznek s csak a szünetek alatt nyitnak ki. Értesítés! Gróf Zichy Hermanné született Barviera urhölgy közreműködése, a művésznő betegsége miatt elmarad.

— **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést: Schnetzer Margit és Irma a saját, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a forrón szeretett édes anyja, testvér és rokon özv. *Schnetzer* Jánosné szül. *Lindermann* Mária f. hó 27-én d. u. fél 6 órákor rövid szenvedés és a haldokló szentségének ajtatos felvétele után életének 58-ik évében az Urban csendesén elhunyt. A megboldogultnak hűlt teteme f. hó 29-én d. u. 3 órákor fognak a gyászhalánál (Vörösmarty-tér 12. sz.) a róm. kath. vallás szertartása szerint beszenteltetni és a Szent-Háromságról nevezett sírkertben a boldog feltámadás reményében örök nyugalomra helyeztetni.

— **Meghívó.** A székesfehérvári katolikus kör 1907. évi április hó 1-én (husvét hétfőjén) a belvárosi katolikus kör helyiségében rendezévi közgyűlést tartja a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitóbövés. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Számvizsgálók jelentése s ennek alapján a felmentvény megadásá. 5. Előterjesztése a folyó évi költségvetésnek. 6.

fejét ilyen csunya sötét éjszakában. De hát lássa, boldonság az egész, hitvány, sehonnai csavargónak való az ilyesmi, de magát barátom jól nevelték, hiszen jól tudta a katekizmust is.

— Tudtam biz én, de régen volt már az.

— No ugye, meg aztán kiszolgált katonára léte. Szép dolog az, hej! Én nagyon szeretem a katonákat és ha nem léptem volna a szeminariumba, katonának csaptam volna fel! Ugy bizony, nem természeté az magának, hiszen sokat kell küzdenie, tudom én azt, hogyne, de az közös sorsa mindnyájunknak, majd holnap elmond nekem mindent, egy pohár borocska mellett s majd csak segítünk valahogy! Most pedig eljön velem ugye, a szegény Doradounehöz, kihez a jó Üdvözlőt viszem?

— Hát már most persze hogy elmegyek — dörmögött az ember.

— Nagyon jól van, majd visszajön velem Changvinba, az éjt a parochián tölti, s reggel mise után majd beszélgetünk, ugye?

— Elfogadom — felelt az ember — megteszek én mindent, amit a tisztelőm ur akar!

Negyedóra mulva mindketten beléptek a vámör egyetlen kis szohájába, hol elfehéredve és mozdulatlanul látták agyán feküdni a szegény asszonyt s könnyű volt kitalálni, hogy utolsó percét éli.

— No ez sem kel fel többé — mormogta a jövevény a küszöbön megállva.

Az abbé sieve készülődött a halotti szentsegek feladásához, egy szomszédasszony segítségével, ki a betegnél virrasztott. Kivette kebléből és két égő gyertya közé asztalra helyezte az Ol-táriszentséget rejtő kis csüst szolencét, mialatt az ember merően állva és hordozta körül zord tekintetét a kopasz falakon, szegényes butorokon és a haldokló szelid arcán, melyen már a mennyei nyugalom honolt.

Egyszerre mélyen megrendült. A sarokban egy kis szalmazéken néhány vámóri jelvény he-

vert, közte egy kis jelzőzászlócska tokjába dugva, de kilógott piros szélének egy darabja.

Ez a kis piros csik, melyre véletlenül rátekinett, élénken visszaidézte emlékeztetébe a valódi zászlót, az ezred zászlaját, mely alatt oly bátran küzdött a 78-iki hadjárásban, mikor még katona és tisztességes ember volt.

Ezalatt a pap elvégezvén a szokásos imákat, felnyitotta a kis szelencét, feleje fordulva, kimondhatatlan izgalommal szemében, reá tekintett és a szent ostyá, melyet alig látszott érinteni, felragyogott ujjai között s hófehér fényvel telté el a kis szobácskát.

A gonosztevő térdei meghajlottak s leborult.

A pap pedig az ágyhöz lépett s azon pillanatban, melyben a haldokló asszony elkékül ajkai közé helyezte a mennyei kenyeret, az felemelkedett s kinyújtá karját, mintegy jelezve, hogy immár szabad az utja!

Franciából: **H. H.**

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ és FISCHL GYULA

CIM, CIMER-, SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓK

Székesfehérvár, Vásártér 17. szám.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulóknak felvétetik.

